

GONIEC CZESTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

Zwrot w Anglii a Stany Zjednoczone

W świecie anglosaskim zaznaczył się rzekomo wyraźny zwrot na lewo. W Anglii przy wyborach gminnych odniosła zwycięstwo partja pracy, a w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej ponęśli republikanie klaszkie, zagrażając poważnie ich dotychczasowej gemonji. Njeostrożnością byłoby jednak wyciągać z rezultatów wyborów dokonanych po tej i tamtej stronie oceanu zbyt daleko idących wniosków.

W Anglii klaszkie konserwatywistów jest cprawda niewątpliwa. Wynika ona nie tylko z obojętności z jaką sfery reprezentujące kierunek znajdujący się obecnie u władzy odniosły się do wyborów gminnych, ale także z popelnionych błędów. Rząd konserwatywny w Anglii nie umiał się bowiem zdobyć na zdecydowaną i konsekwentną politykę w sprawie chociażby strajku węglowego. Zniechęcił tem wielu z najzagrzeszalszych swych stronników. Kilkumiesięczny strajk, rujnujący życie gospodarcze Anglii, naraziwszy kraj ten na straty idące w setki milionów funtów szterlingów, trwa dotychczas. Rząd jest wobec niego bezsilny, bo nie umiał zająć zdecydowanego stanowiska i przeciwstawiać się energicznie akcji Coocka i innych bolszewickich agentów z Trade Unionów. Nie potrafił nawet przeszkodzić wysłuce do Anglii pieniędzy sowieckich, które zupełnie jawnie zasilały kasę strajkowca.

Jest zupełnie jasną rzeczą, że tego rodzaju polityka musiała zniechęcić wyborców i zachwiać ich zaufaniem. Jeżeli Anglia wystąpiła do parlamentu większością zachowawczą, to z pewnością nie dlatego, aby rząd przez tę większość wyłoniony uprawiał politykę wahań i słabości. Wybory do rad gminnych oznaczają więc nie tyle zwrot na lewo, ile dowodzą, że Anglia, podobnie, jak i inne kraje europejskie, domaga się rządów silnych, jawnie i konsekwentnie zdążających do obranego celu.

Zupełnie inny charakter mają wybory w Stanach Zjednoczonych. Utał się u nas pogląd, że republikanie reprezentują kierunek zachowawczy, a demokraci postępowy. Pogląd ten po legą jednak na nieporozumieniu i bardzo powierzchownej obserwacji.

Republikanów popierają cprawda trusty i sfery przemysłowe, ale o konserwatywnie stronnictwa republikańskiego w europejskim tego słowa znaczeniu nie może być nawet mowy. Reprezentowany jest w niem nie tylko kierunek zachowawczy, ale i postępowy z przewagą raczej tego ostatniego. Nie trzeba zapominać, że stronnictwo republikańskie zorganizowało się w prze mysłowych stanach Północy, które były zawsze twierdzą radykalizmu i postępu społecznego. Dosyć przypomnieć rolę Stanów Północnych i stronnictwa republikańskiego w czasie wojny secesyjnej.

Stronnictwo demokratyczne natomiast, pomimo swej nazwy, reprezentowało dawniej interesy wielkich właścicieli ziemskich Stanów Południowych, które walczyły o utrzymanie niewolnictwa i inne nic z postępowem nie mające hasła. W organizacji ideologii obu wielkich stronnictw europejskich zaszły oczywiście od czasu wojny secesyjnej zmiany daleko idące. Pomimo tego niepodobna stosować do nich nazwań, zaczerpniętych z europejskiej terminologii politycznej.

W przeciwieństwie do stronnictwa republikańskiego, reprezentującego interesy przemysłu, rekrutują się zwolennicy partji demokratycznej przewzysztkiem wśród farmerów. Partja ta zachowała więc do pewnego stopnia cechy stronnictwa agrarnego. Należą do niego nie tylko drobni farmerzy, ale i wielcy właściciele ziemscy południa. Stronnictwo demokratyczne jednocy podobnie ich i republikańskie zwolenników konserwatywnym i sympatyków postępu. Polityka demokratyczna mogła przybierać niekiedy w stosunku przedewszystkiem do trustów charakter nawet demagogiczny, ale nie dowodzi to jeszcze radykalizmu społecznego. Przemawiały te same względy taktyczne, które skłaniały znów republikanów do stosowania demagogii na szkodo wielkich właścicieli południa. W polityce cełnej są demokraci zwolennikami rewizji taryfy protekcyjnej, co jest dowodem nie tyle liberalizmu, ile zrozumiałej w stronnictwie agrarnym tendencji do uprzyszczenia szerokim kołom ludności rolniczej potrzebnych jej towarów.

Nie wchodząc jednak w zbyt szczegółowe badania ideologii poszczególnych stronnictw amerykańskich, trzeba przede wszystkim stwierdzić, że walka wyborcza w Stanach Zjednoczonych rozrosła się na tle wykluczającym z góry wszelkie wnioski o zwycięstwa: radykalizmu społecznego, lub klaszkie kierunku zachowawczego.

W wyborach chodziło przede wszystkim o prohibicjonizm. Amerykanie nie wypowiedzieli się wprawdzie zupełnie stanowczo w tej drażliwej sprawie, ale szeregi zwolenników abstynencji zostały znacznie przerzedzone. Wydaje się rzeczą niewątpliwą, że w bliskiej przyszłości ustawa zabraniająca spożycia alkoholu będzie musiała być zniesiona i że Ameryka przestanie być niebawem krajem, w którym napoje wyskokowe były dostępne tylko milionerom, w którym ludność uboższa musiała się zadawać etyrem, kokainą i innymi tego rodzaju preparatami.

Francja wobec Polski

Francja rozumie wagę bezpieczeństwa granic polskich

Paryz. — „Temps“ zamieszcza znamienny artykuł wyjaśniający politykę zagraniczną Francji w sprawie wschodnich granic Niemiec. Dziennik pisze: jeżeli Niemcy mają nadzieję, iż Francja nie przywiązuje wagi do łączenia sprawy własnego bezpieczeństwa z kwestją granic wschodnich — to popełniają wielki błąd. Francja była zawsze i jest dzisiaj bardzo poważnie za-

interesowana w sprawie położenia na wschodniej granicy Niemiec i jeżeli dotychczas w rokowaniach z Niemcami nie poruszała tej kwestji, to tylko dlatego, że uważała ją za całkowicie uregulowaną. Dyplomacja niemiecka może wysilać swą zęcnosc, lecz jeżeli chodzi o granice wschodnie Niemiec i sprawę przyłączenia Austrii, napotka na nieprzebitny mur francuski.

Wybory wykazały także pewne ewolucje pojęć w stosunku do celów prohibicyjnych. Trzecia wreszcie sprawa, która na wynik ich wpłynęła, była polityka agrarna rządu republikańskiego. Polityka ta szła w kierunku obniżania cen zboża i innych produktów rolniczych. W związku z tem położenie farmerów stawało się coraz cięższe i agitacja stronnictwa demokratycznego znalazła korzystny grunt dla agitacji odciągnięcia od stronnictw republikańskich tych rolników, których republika nie umieli dla swej polityki pozyskać.

Zbyteczne też dodawać, że kwestje związane z stosunkami do Europy, czy to w sprawie długów wojennych, czy współdziałania Stanów na terenie Ligi Narodów nie odegrały przy ostatnich wyborach żadnej roli. Zwyciestwo demokratów nie oznacza zupełnie, aby zagraniczna polityka Ameryki miała ulec jakiegokolwiek zmianie. Jeżeli by nawet na miejsce Coolidge'a wybrano demokratę na prezidenta Stanów Zjednoczonych, to nie wynikłoby z tego faktu, iż nowy prezydent uprawiaćby miał politykę zainicjowaną przez prezidenta Wilsona. Wiele faktów przemawia raczej za tem, iż polityka ta była wynikiem niezbitych przekonań zmarłego męża stanu, a nie leżała w programie partji demokratycznej, nie interesującej się zbyt kłopotami państw europejskich.

Walka faszystów z opozycją

Stu postów włoskich złoży mandaty. Obawa nowych komplikacji między Jugosławiją a Włochami

Rzym. — Jutro zbiera się Izba, ażeby zatwierdzić projekty ustaw o nowej organizacji policji i ustawie o karze śmierci. Jak słyhać, sądy specjalne, utworzone na mocy nowej ustawy o zwalczaniu ruchów antypaństwowych będą się składały wyłącznie z oficerów milicji bez udziału oficerów armji, jak pierwotnie projektowano.

Telegramy

Wspólna akcja Francji i Anglii w Rzymie.

Paryz. „Quotidien“ donosi, że Francja i Anglia przedsięwzją wspólną akcję w Rzymie przeciw postanowieniom włoskich ustaw wyjątkowych, które dotyczą także cudzoziemców.

Demonstracje faszystów przeciw arcybiskupowi Trydentu.

Insbruck. „Tiroler Anzeiger“ donosi z Trydentu, że w nocy z piątku na sobotę urządziłi faszysty manifestację przeciwko arcybiskupowi Endrici. Arcybiskup wyszedł do demonstrantów i zapytał ich, czego żądają, wówczas rozległy się okrzyki: „Ciebie chcemy!“ Arcybiskup oświadczył na to, że gotów jest ustąpić, jeżeli Watykan tak zarządzi.

Konkordat w Rumunji.

Rzym. Jak donosi Tribuna, tekst konkordatu między Watykanem a Rumuniją został już opracowany. Przewiduje on mianowanie biskupów przez Papieża.

Kryzys węglowy w Anglii.

London. Przewodca górników Cook podkreślił w mowie wygłoszonej w Liverpoolu, że nie widzi żadnych oznak pokoju w kryzysie węglowym. Cook powiedział między innymi: „Nie jesteśmy w możności przyjąć zaproponowanych nam warunków. Rokowania nie są jeszcze oznakami klaszkie. Nie jesteśmy pobici i nigdy nie podpisemy układu, przedłużającego czas pracy“.

Cook zapowiedział również wysyłkę dalszych 500,000 rubli ze strony górników sowieckich i dodał, że pomoc finansowa Ameryki zawiadła w zupełności. Także i angielskie związki zawodowe mogłyby o wiele więcej uczynić.

Republikanie zwyciężyli przy wyborach greckich

Ateny. Według dotychczasowych informacji w wyborach greckich do parlamentu padło 64,250 głosów na partje republikańskie, 32,969 głosów na rojalistów, a na partje generała Mataxassa popierającą republikę 14,130 głosów. Wybory odbyły się wśród szczególniej szych okoliczności. Oto koło Aten usta-

Dekret o represjach prasowych.

Wczoraj wieczorem ukazał się „Dziennik Ustaw Państwa“ z dnia 6 listopada, który zawiera rozporządzenie Prezydenta Rzeczypospolitej o karach za rozpowszechnianie nieprawdziwych wiadomości oraz o karach za zniewagę władz i ich przedstawicieli.

Zasadnicze ustępy rozporządzenia tego, posiadającego moc ustawy, są następujące:

Kto publicznie lub w druku rozpowszechnia świadomie nieprawdziwe, lub przekrecone, a mogące wyrządzić szkodę interesom Państwa, albo wywołać niepokój publiczny wiadomości o niebezpieczeństwie, grożącym Państwu, w jego stosunkach zewnętrznych lub wewnętrznych, a w szczególności o niebezpieczeństwie, grożącym jego ustrojowi konstytucyjnemu lub społecnemu, choć wiadomość podawał jako pogłoskę — ulega karze od 300 złotych do 10,000 zł. z zamianą w razie nieściągłości na areszt od 10 dni do 3 miesięcy.

Jeżeli sprawca dopuścił się rozpowszechnienia takich wiadomości wskutek niedbalstwa, ulega karze grzywny od 100 do 3000 zł., z zamianą w ra-

nieściągłości na areszt od 3 dni do miesiąca.

Druk uloga konfiskacie. Kto publicznie lub w druku rozpowszechnia świadomie nieprawdziwą lub przekreconą a mogącą wyrządzić szkodę interesom Państwa albo wywołać niepokój publiczny wiadomość o działalności władz państwowych lub o działalności ich przedstawicieli, będącą w związku z ich urzędowymi czynnościami, choćby wiadomość podawał jako pogłoskę — ulega karze grzywny od 100 złotych do 5000 złotych lub aresztowi od 3 dni do 6 tygodni. — W razie gdyby zachodziło niedbalstwo kara grzywny wynosi od 50 do 2000 złotych, areszt zaś od 1 dnia do dwu tygodni.

Przedstawicielami władz państwowych są: Prezydent Rzeczypospolitej, Marszałek Sejmu, Marszałek Senatu, prezes Rady Ministrów, ministrowie, sędziowie zawodowi i urzędnicy państwowi, powołani do bezpośredniego lub pośredniego rozstrzygnięcia spraw publicznych, do wydawania rozporządzeń, zarządzeń, rozkazów lub zakazów.

Przepisy stosują się także do oddziałów wojskowych i ich dowódców. W dalszych artykułach rozporządzenia zawiera szczegóły, dotyczące wykonywania rozporządzenia, którego wykonanie poleca się ministrowi spraw wewnętrznych i ministrowi sprawiedliwości.

Rozporządzenie wchodzi w życie w trzy dni po dniu ogłoszenia, t. j. od dnia 8-go listopada 1926 r.

